

Pracovná skupina pre medzinárodné aspekty poľnohospodárstva

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 8. október 2024

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre medzinárodné aspekty poľnohospodárstva

Predseda:

Aktuálne informácie o vyjednávaniach a o vykonávaní obchodných dohôd

- Čína

Sekretariát informoval o poslednom vývoji ohľadom čínskeho vyšetrovania v reakcii na zavedenie cla na čínske elektromobily zo strany EÚ. Kľúčovými dotknutými vývozmí z EÚ sú liehoviny, bravčové mäso a mliečne výrobky.

Liehoviny: Čínsky trh je pre liehoviny z EÚ zásadným a nenahraditeľným odbytiskom - ide o 2. najväčší exportný trh z EÚ s vývozom v hodnote 875 mil. € v roku 2022. Dňa 5. 1. 2024 oznámila Čína začiatok antidumpingového vyšetrovania ohľadom európskych vín a liehovín z matoliny. Čínske ministerstvo minulý týždeň oznámilo uvalenie ciel, čo primälo Európsku komisiu podať výzvu u WTO.

Bravčové mäso: 17. 6. začala Čína antidumpingové vyšetrovanie dovozu bravčového mäsa a produktov z neho, hlavnými postihnutými vývozcami v EÚ sú ES, NL, DK a FR. Čína je kľúčovým trhom pre mnoho vedľajších produktov, pre ktoré v Európe nie sú odbytiská. V roku 2023 vyviezla EÚ do Číny bravčové mäso v hodnote 6 mld. USD. Predstavitelia EÚ vyjadrili obavy z potenciálneho hospodárskeho odpadu, najmä pre ES.

Mliečne produkty: Na konci augusta bolo na žiadosť Čínskej mliekarenskej asociácie zahájené vyšetrovanie zamerané na rôzne dotácie EÚ na mliečne výrobky. Predstavitelia EÚ reagovali prehlásením, že poľnohospodárske dotácie EÚ sú v súlade so záväzkami WTO a od tej doby zahájili vo WTO konzultáciu, ktorú Čína akceptovala. Teraz sa čaká na informácie o vybraných subjektoch, ktoré by museli splniť všetky požiadavky pre vyšetrovanie. Doň sú zapojené aj DG TRADE a DG AGRI. Sekretariát C-C spolupracuje aj s Európskou mliekarenskou asociáciou (EDA).

- Mercosur

Politická dohoda bola dosiahnutá 28. 6. 2019, ale kapitola týkajúca sa poľnohospodárstva je veľmi nevyvážená. Komisia v reakcii na kritiku navrhla v marci 2023 Dodatočný protokol o udržateľnosti a klíme, rokovania stále pokračujú. V Rade proti dohode vystupujú najmä AT, IE a FR s podporou DE a ES. NL požaduje vylúčenie poľnohospodárstva z dohody. Komisia sa usiluje dokončiť rokovania počas novembra, aby mohla výsledok oznámiť počas stretnutia G20 v Riu 18. - 19. 11. 2024.

- Mexiko

Žiadny pokrok kvôli nedostatočnej angažovanosti mexickej strany.

- India

Rokovania pokračujú pomaly, indická vláda sa usiluje o vylúčenie mliečnych produktov z rokovaní. Ďalej prebieha jednanie o samostatnej dohode o zemepisných označeniach (ZO). India reviduje svoj národný systém ZO, používa EÚ ako meradlo s ambíciou chrániť svoje ZO v iných krajinách.

- Indonézia

Ďalšie kolo rokovaní sa koná tento mesiac.

- Thajsko

Posledné kolo rokovaní sa konalo v júni 2024.

- Filipíny

Rokovania o komplexnej dohode o voľnom obchode boli obnovené v marci 2024.

- UK

Dňa 31. 1. 2024 UK zaviedlo nový operačný model hraničných kontrol, ďalšia fáza (fyzické kontroly na hraniciach) bola zahájená 30. 4. 2024. Záverečná fáza hraničných kontrol sa týka niektorých produktov z ovocia a zeleniny, tá bola opäť odložená až do 1. 7. 2025. Novovymenovaným komisárom zodpovedným za vzťahy s UK sa stal Maroš Šefčovič (SK).

- USA - zákon o poľnohospodárstve (Farm Bill)

Platnosť zákona o poľnohospodárstve z roku 2018 vypršala (po predĺžení) 30. 9. 2024. Niektoré programy tak budú okamžite ukončené - napr. medzinárodné programy na podporu obchodu, program biologických trhov, programy pre začínajúcich a mladých poľnohospodárov, program blokovaných grantov pre špeciálne plodiny a i. Poľnohospodári USA žiadajú prijatie nového poľnohospodárskeho zákona, lebo ten z roku 2018 je v dnešných podmienkach už zastaralý.

- Maroko

Súdny dvor dňa 4. 10. potvrdil predchádzajúci rozsudok, ktorým zrušil dohodu EÚ o rybolove a poľnohospodárstve s Marockým kráľovstvom. Súd rozhodol, že melóny a paradajky produkované na Západnej Sahare musia byť označené krajinou pôvodu. Platnosť dohody o poľnohospodárskych produktoch ponechal na ďalších 12 mesiacov. Komisia v reakcii uviedla, že rozsudok podrobne preskúma, zatiaľ čo Maroko ho odsúdilo.

Diskusia:

ES zástupca zdôraznil dôležitosť rozsudku Súdneho dvora ohľadom Maroka pre sektor ovocia a zeleniny, ktorý je veľmi postihnutý.

SE a FI zástupcovia k Mercosuru uviedli, že ich vlády s dohodou súhlasia, PL zástupca dohodu odmietol.

NL zástupca k čínskemu vyšetrovaniu uviedol, že niekoľko podnikov v EÚ mu musí čeliť a hradiť veľmi drahých právnych expertov. Často ide o družstvá, ktoré na svoje náklady bojujú za celú EÚ, preto sa informoval o možnosti finančnej kompenzácie z EÚ zdrojov.

Sekretariát v reakcii uviedol, že tému kompenzácií už niekoľkokrát vzniesol pri rokovaníach s Komisiou, ale podľa nej neexistuje právny základ, aby boli kompenzácie poskytnuté. Čo sa týka Mercosuru, vyzval členské organizácie na zdieľanie komentárov a odporúčaní.

Strategický dialóg (SD)

V nadväznosti na zverejnenú záverečnú správu SD a v súvislosti s pripravovanou Víziou Komisie o budúcnosti poľnohospodárstva EÚ bolo rozhodnuté, že C-C prijímú vlastnú víziu. Tá bude predložená na schválenie na novembrových prezídiách (28. - 29. 11.). Sekretariát okrem toho navrhuje aj vytvorenie samostatného reflexného dokumentu týkajúceho sa budúcnosti obchodu s poľnohospodárskymi produktmi.

Diskusia:

BE a PL zástupcovia podporili vytvorenie reflexného dokumentu, IT zástupca označil výstupy SD ohľadom trhu za jedny z najpozitívnejších výstupov.

WTO - aktuálne informácie o prebiehajúcich rokovaniach a iniciatívach v oblasti poľnohospodárstva (Giulio Menato, člen Misie EÚ pri WTO v Ženeve)

Sekretariát informoval o verejnom fóre WTO v septembri, ktoré sa týkalo aj poľnohospodárstva. Ďalej informoval o procese voľby generálneho riaditeľa WTO.

Giulio Menato označil medzinárodnú spoluprácu za príležitosť, upozornil aj na mnoho sťažností na EÚ podaných u WTO. Ďalej označil tému reciprocity pri obchodných dohodách za delikátnu tému, kde je znova nevyhnutné dodržiavať pravidlá WTO. Za možný spôsob presadzovania rovnakých podmienok označil presvedčenie aktérov, že ide o spoločný problém a treba prijať akciu. Cieľom je dohoda na takých pravidlách, ktoré budú môcť dodržiavať všetci, t. j. budú prakticky aplikovateľné. Poukázal pritom na problém, že kvôli odlišným podmienkam nie je možné aplikovať jedno riešenie pre všetkých. Za dôležité označil všeobecné pochopenie prijatia nevyhnutných akcií a dialóg medzi jednotlivými stranami. Odporučil pokračovať v bilaterálnych rokovaniach.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.